

Prezidenti ve východní Evropě: Ruská federace

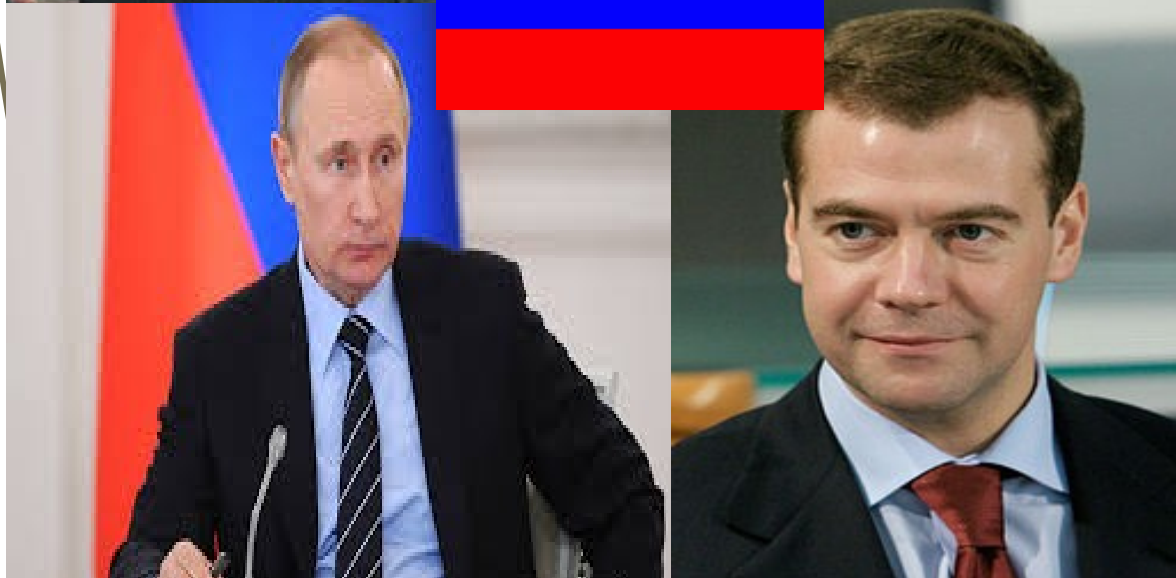
Skupina 4/3

František Baláž

Jan Matoušek

Anna Mezhenkaya

Petr Vrba

Obsah

- 1. Konec SSSR a krátké uvedení do doby
 - 2. Jelcinovy začátky (1989-1995)
 - 3. Černomyrdin a závěr Jelcinovy éry (1996-1999)
 - 4. Putinův nástup a vláda (1999-2008)
 - 5. Střídání – nastupuje Medvěděv (2008-2012)
 - 6. Putinův opět prezident (2012...)
-

1. Konec SSSR a krátké uvedení do doby

- Situace v SSSR
- Gorbačov – snaha o zavedení některých demokratických prvků
- Nový politický model

2. Jelcinovy začátky

- Start kariéry
- Volby 1990
- 1. větší úspěch (předseda Ruského kongresu lidu)
- Obchodní reforma – Jelcin je proti
- Prezidentské volby 1991

Prezident Jelcin

- Zvolen ještě do Nejvyššího Sovětu RSFSR
- = dvě mocenská centra
- Svazová smlouva 20. 8. 1991 - 19. 8. puč
- Jelcin toho využívá k útoku na oponenty

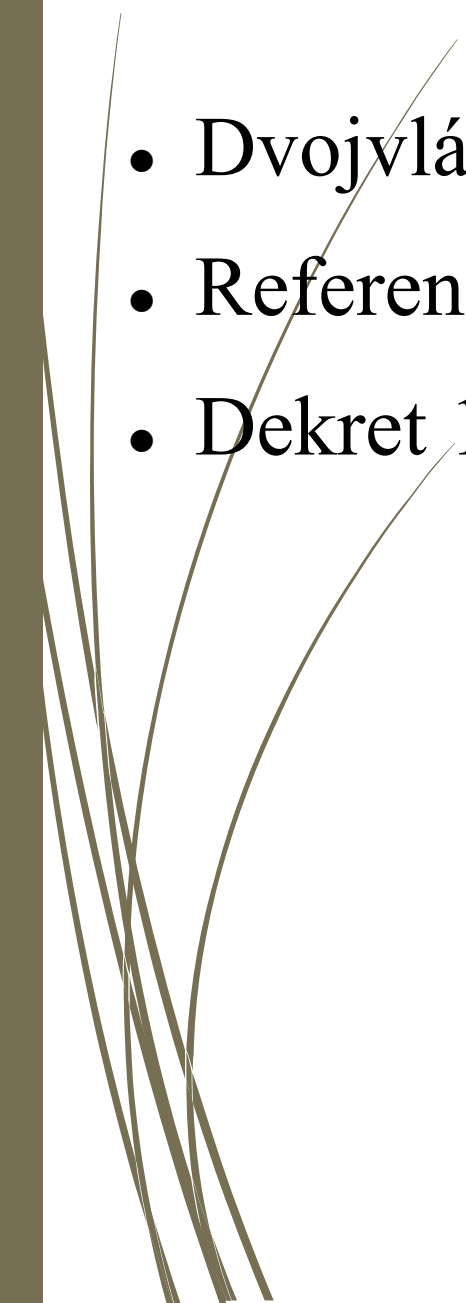
Důsledky puče

- Jelcin vyzývá Gorbačova
- 24. 8. 1991 rezignace Gorbačova
- 6. 11. 1991
- 1. 12. 1991
- 21. 12. 1991
- 25. 12. 1991 další rezignace Gorbačova

Události 1992 a 1993

- Dvojvládí a žaloba
 - Referendum o státním zřízení
 - Dekret 1400 (21. 9. 1993), rozpuštění
-

Říjen 1993

- Vojenská rada obrany Bílého domu
- 3. a 4. 10.
- 3 dekrety
- Referendum o ústavě

Události 1994 a 1995

- Válka v Čečně
- Parlamentní volby
- Obavy z komunistů
- Následující rok prezidentské volby

3. Černomyrdin a závěr Jelcinovy éry (1996-1999)

- Jelcinova minimální podpora (cca 5%)
- Pokračující zdravotní problémy
- Hlavním politickým soupeřem populární Genadij Zjuganov
- Jelcin podporován oligarchy – kampaň v médiích
- Apeloval na ukončení války v Čečensku a stáhnutí vojsk
- Podpora také od třetího v pořadí Alexandra Lebedě výměnou za následný post předsedy Bezpečnostní rady Ruské federace

Viktor Černomyrdin prezidentem

- Ministerský předseda v letech 1992 až 1998
- Ve funkci na základě prezidentského dekretu
- Funkční období 5. listopadu 1996 – 6. listopadu 1996

Ekonomická krize 1998

- Prohlubující se ekonomické problémy Ruska. Poskytnutá půjčka od MMF již v roce 1997 pouze oddálila krach
- „*Mezinárodní měnový fond nenechá Rusko padnout*“
M. Camdessus, ředitel MMF, únor 1998
- Rusko vnitřně zadluženo
- Ekonomické problémy jednotlivých regionů
- Slabý rubl

Ekonomická krize 1998

- Cesta z krize na základě administrativních zásahů, řízené inflace a rostoucí ceny ropy
- Výsledkem znehodnocená měna - vysoká inflace a zadlužení.

Politická situace v době krize

- Sílicí tlak na prezidenta
- Jelcin v trvalém konfliktu s parlamentem
- Snaha parlamentu o Jelcinovo odvolání – sneseno obvinění
 - velezrada
 - státní převrat
 - zneužití pravomoci veřejného činitele
 - genocida

Závěr prezidentství

- V letech 1998 – 1999 střídání premiérů, v srpnu 1999 premiérem Putin
- V „novoročním“ projevu 31. 12. 1999 odstupuje překvapivě z funkce, prezidentství se ujímá Vladimir Putin

Jelcin a demokratizace?

- V počátku demokratizačních procesů Jelcin symbolem demokratizace
- Liberalizace trhu, snaha o fungující tržní hospodářství
- Demokracie v ruském podání - rozpor s parlamentem v roce 1993, ozbrojený konflikt v Čečensku
- Jelcinova snaha o udržení moci

4. Putinův nástup a začátky (1999-2004)

Vladimir Vladimirovič Putin

- 1985–1990 - agent KGB
- 1998 -1999 - ředitel Federální služby bezpečnosti.
- 31. 2.1999- 7.5.2000 - úřadující prezident
- 7. května 2000 až 7. května 2008 – 2. prezident RF

Reformy

- 2000 politika centralizace a upevnění hierarchického uspořádání státních složek - změny ve vnitřní politice
- 2000-2003 daňová reforma
- 2001-2004 bankovní reforma
- 2002 Penzijní reforma
- 2005 Soudní reforma

Mezinárodní politika

- EU
- NATO
- USA
- Ukrajina

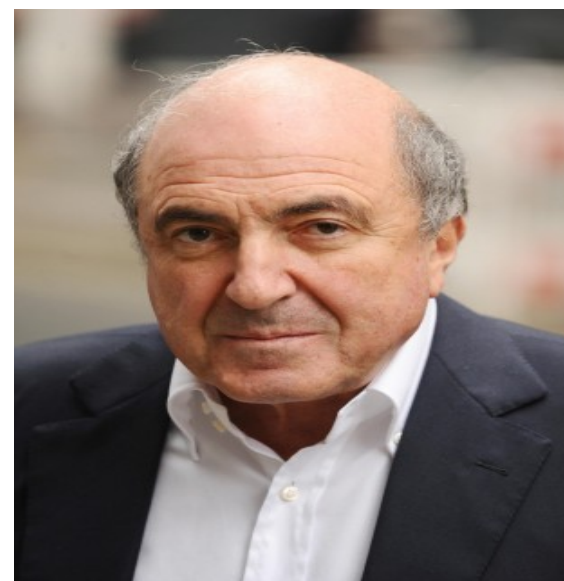
Kontroverze

- Čečenská válka
- Beslan
- Nord-Ost
- 2008 Gruzie
- Oponenti

Michail Chodorkovskij

Boris Berezovskij

- Korupce

Výsledky vlády 1999-2008

- stabilizace sociálně-politické situace
 - posílení státního systému
 - De-facto ukončení čečenské války
 - zlepšování hospodářské situace
 - ceny ropy a plynu, zvýšení objemu produkce.
 - Kompletní splacení dluhů carského a sovětského Ruska
 - Rostoucí životní úroveň
 - Růst HDP
 - Snížení míry inflace
 - Růst investic
 - Odliv kapitálu přítok
- potlačování občanských práv a svobod
 - eliminace občanské společnosti, nadměrná míra centralizace, posilování byrokratizace
 - Růst korupce (v roce 2007 143 místo ve světě)
 - státní nadvláda nad médii
 - „všudypřítomný pocit národa obklopeného nepřáteli“

- 6. května
2008 –
předseda
vlády RF

„Hranice
Ruska nikde
nekončí“

5. Strídání – nastupuje Medveděv (2008-2012)

- Volby 2008
- Prezident – Dimitrij Medveděv
- Premiér – Vladimir Putin

- **Medveděv**

- zvolen třetím ruským prezidentem s podporou strany Jednotné Rusko
- Získal 71,2 % hlasů (přes 52 milionů hlasů)
- Za nástupce si ho vybral sám Putin
- Silná podpora státem vlastněných médií i státním aparátem
- Opozice označila volbu za protiústavní, naopak Putin je bral jako demokratické
- V některých institucích údajně tlak na zaměstnance, aby volili Putina či jím navrženého kandidáta

Dimitrij Medveděv

- 3. prezident Ruské federace
- Narozen 14. 9. 1965
- Před rokem 1991 členem KSSS
- Do roku 2011 nezávislý
- Od roku 2011 členem strany Jednotné Rusko, od roku 2012 předseda strany
- Už od 90. let spolupracoval s Putinem, který ho následně vytáhl do státní správy
- Předseda Gazpromu (od roku 2000)

Medveděvova politika

- V zahraniční politice řešil Medveděv především válku s Gruzii
 - 7. 8. 2008 – 16. 8. 2008
 - Eskalace konfliktů mezi separatistickými skupinami v Jižní Osetii chtěly na Gruzii úplnou nezávislost, podpora Ruska
 - Začátek války agrese Gruzie vůči Jižní Osetii, následné zapojení Ruska a pozdější porážka Gruzie
 - Výsledek autonomie Jižní Osetie a také Abcházie
 - Výsledek napnuté vztahy s USA i dalšími světovými státy
 - Důsledek závislost oblasti na Rusku, Moskvě poslušní politici, nedošlo k opravení rozbombardované oblasti

Medveděvova politika

- Kontroverzní postava
- Snažil se vystupovat co nejvíce demokraticky, schválil protikorupční zákon, který donutil čelní představitele země přiznat příjmy, na druhou stranu ale zákon nepotlačil korupci
- Jeho úspěch tkví například v tom, že se občané začali více zajímat o domácí politiku, její zkorumpovanost, také byla vytvořena normativně-zákonodárná báze protikorupční politiky
- Na druhou stranu v zemi ani za jeho vlády neexistovala opozice, nebyla pořádně svobodná média a problémem byl také jeho vztah s Putinem, kdy nebylo jasné, kdo vlastně zemi vede
- Musel čelit finanční krizi zastával se svého předchůdce v otázce převodu průmyslových sektorů pod vládu, na druhou stranu ale také volal v roce 2010 po větší privatizaci nevyužívaného státního majetku

Medveděvova politika

• Reforma policie

- Zrušení milicí a nahrazení policií
- Negativní vnímání pořádkových složek měla zlepšit Medveděva reforma
- Měla se zvýšit důvěra v policii
- Vysokou korupci mělo částečně zastavit zvýšení platů policistů a snížení stavů policistů
- Vnímání policie to přesto příliš nezměnilo
- Korupce uvnitř složek stále trvá

6. Putinův opět prezident

- Ve druhé polovině roku 2011 Medveděv prohlásil, že kandidovat na prezidenta nebude a podpořil Putina
- Ten slíbil Medveděvovi místo v čele vlády
- Přesto se zprvu zdálo, že by Medveděv mohl kandidovat
- Zajímavá byla jeho kritika vládnoucí strany Jednotné Rusko a neexistence opozice před koncem prezidentského období
- Varoval rovněž před stagnací

Volby 2012

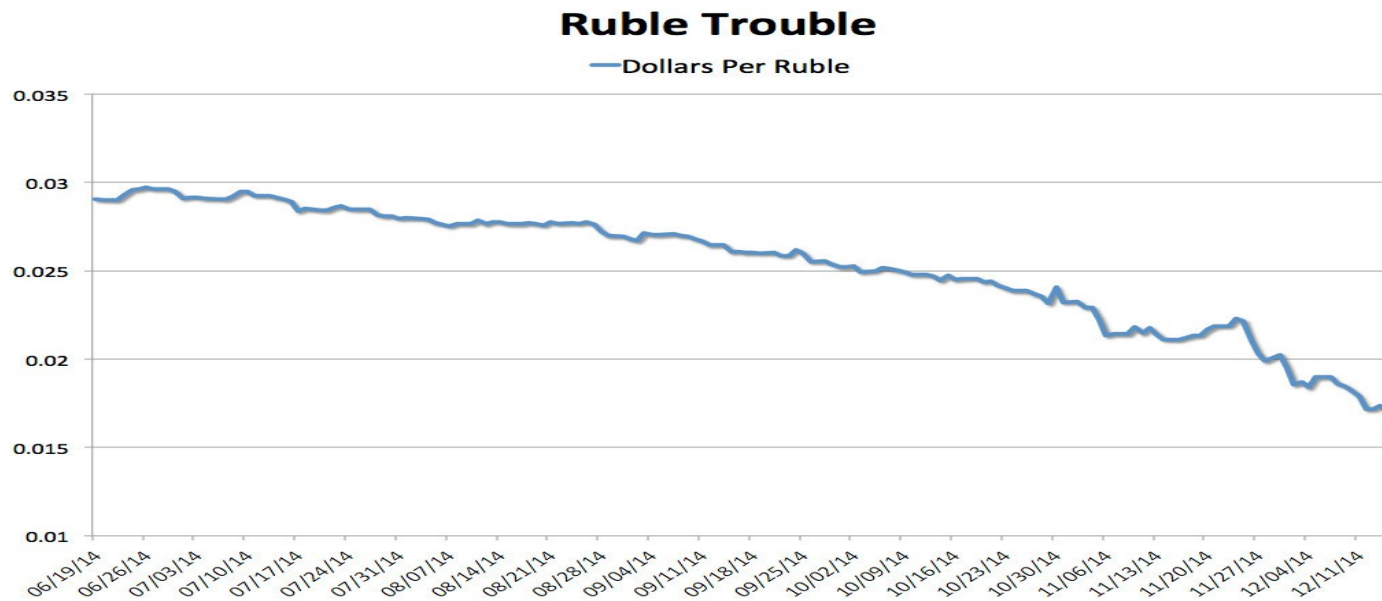
- Medveděv podporoval Putina, který jej navrhl jako budoucího premiéra a zároveň mu předal vedení strany Jednotné Rusko
- Medveděv se tak voleb nezúčastnil
- Putin potřetí zvolen prezidentem, kandidoval za stranu Jednotné Rusko, získal 63,6 % platných hlasů
- Celkem 5 kandidátů, volební účast 65,25 %
- Po volbách silné protesty
- Premiérem se stal Dimitrij Medveděv

Putinova politika

- Nejdiskutovanějšími událostmi je krize na Ukrajině a anexe Krymu
- O demokratickém průběhu obsazení nemůže být řeč
- Rusko mělo na Krymu dlouhodobě silný vliv, vystupňovaný nuceným odstoupením ukrajinského prezidenta □ do čela Krymu dosazena proruská vláda, která vyvolala referendum o odtržení od Ukrajiny
- Silná proruská kampaň vyústila v odtržení území od Ukrajiny a připojení k Rusku
- Důsledkem byla silná kritika EU i USA a uvalení protiruských sankcí
- Na Krymu jsou dnes chudoba a špatné životní podmínky

Putinova politika

- V Rusku dnes prakticky neexistují svobodná média
- Putin kolem sebe vybuodoval určitý kult osobnosti, kdy svou moc upevňuje i násilným potlačováním své opozice
- Kritici režimu jsou odsuzováni k několikaletým trestům
- Rusko zároveň zasáhla silná ekonomická recese, rubl vůči zahraničním měnám výrazně oslabuje, což se režim snaží řešit ideologicky

Zdroje (1. a 2.)

https://www2.gwu.edu/~ieresgwu/assets/docs/demokratizatsiya%20archive/04-04_huskey.pdf

http://projekter.aau.dk/projekter/files/16456331/Democratisation_of_Russia.pdf

http://www.rferl.org/content/Yeltsin_Destroyed_Parliamentary_Democracy_In_Russia/1292496.html

<http://www.politico.eu/article/boris-yeltsin-the-flawed-hero-who-gave-democracy-to-russia/>

Klíčové události transformace sovětského politického systému v demokracii v letech 1988 – 1993. Heda Homolková. Bakalářská práce. Fakulta sociálních studií. Univerzita Karlova.

Zdroje (3.)

Prezidentský dekret č. 1378 z 19. září 1996; Temporary discharge of duty of President of Russian Federation

http://www.businesspravo.ru/Docum/DocumShow_DocumID_49072.html

HOFFMAN, David. *Yeltsin Heart Operation Called a Success* [online]. [The Washington Post](http://www.washingtonpost.com/wp-srv/inatl/longterm/russiagov/stories/success110696.htm), 1996-11-06, <http://www.washingtonpost.com/wp-srv/inatl/longterm/russiagov/stories/success110696.htm>

Boris Jelcin - úspěchy a zvraty v životě novodobého ruského "cara". *Hospodářské noviny* [online]. [cit. 2016-11-28]. Dostupné z: <http://zahranicni.ihned.cz/c1-20974480-boris-jelcin-uspechy-a-zvraty-v-zivote-novodobeho-ruskeho-cara>

HOLZER, Jan a Petra KUCHYŇKOVÁ. Jelcinovo Rusko. In: *Středoevropské politické studie* [online]. [cit. 2016-11-28]. Dostupné z: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=250>

Zdroje (4.)

<http://www.rferl.org/a/1060104.html>

<http://2000.novayagazeta.ru/nomer/2000/40n/n40n-s19.shtml>

<http://kremlin.ru/events/president/news/events/detail/2004/05/64182.shtml>

<http://www.finmarket.ru/database/analytics/1114160>

<http://www.putin-itogi.ru/doklad/>

Zdroje (5. a 6.)

- http://zpravy.idnes.cz/rusko-se-nedrzi-dohod-hrozba-konfliktu-trva-rika-velvyslankyne-gruzie-134-/zahranicni.aspx?c=A090807_181428_zahranicni_jpl
- http://zpravy.idnes.cz/valku-rozpoutala-gruzie-ale-rusko-hrotilo-napeti-zjistili-experti-eu-1z0-/zahranicni.aspx?c=A090930_144505_zahranicni_jpl
- http://zpravy.idnes.cz/jizni-osetie-krym-rusko-0wa-/zahranicni.aspx?c=A140319_141755_zahranicni_aha
- http://is.muni.cz/th/333427/fss_b/Analyza_protikorupcni_politiky_prezidenta_Medvedeva_opravene_pdf
- http://is.muni.cz/th/385758/fss_b/Bakalarska_prace_final.pdf
- <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1282284-milice-je-historii-v-rusku-ted-bude-uradovat-policie>
- http://zpravy.idnes.cz/ani-po-roce-neni-jasno-vladne-rusku-medvedev-nebo-putin-pgi-/zahranicni.aspx?c=A090507_064905_zahranicni_stf
- <http://www.bbc.com/news/world-europe-11828222>
- http://zpravy.idnes.cz/rusove-vyslali-do-kremlu-medvedeva-dus/zahranicni.aspx?c=A080302_083333_zahranicni_klu
- <https://www.ft.com/news/putin-win-presidential-election-813/>
- http://www.lidovky.cz/tisice-rusu-v-moskve-demonstruji-proti-putinove-navratu-pri-demonstraci-nazvane-pochod-milionu-im3-/zpravy-svet.aspx?c=A120506_150824_In_zahranici_mev
- http://zpravy.idnes.cz/krym-jiz-svou-valku-v-19-stoleti-zazil-a-rusko-z-ni-vyslo-oslabene-phz-/zahranicni.aspx?c=A140319_145823_zahranicni_pej
- <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/politologove/Jefim-Fistejn-o-pomerech-v-Rusku-Putin-si-vybuoval-kult-a-zavrhl-hodnoty-Zapadu-Nezavisli-novinari-nemaji-kde-publikovat-322077>
- <http://www.amnesty.cz/rusko/>
- Laqueur, W. 2016. Putin a Putinismus: Rusko a perspektivy jeho soužití se Západem. Praha: Prostor

Děkujeme za pozornost

